

**TUISKU-CAMENAEUS
SUKUSEURAN
TIEDOTUSLEHTI**

7 * 1994

JOUKOLLA TIEDON TALLENNUKSEEN

Sukuseura on tärkeä lenkki menneiden sukupolvien ja meidän elossa olevien välillä. Seuran tärkein tehtävä on ollut etsiä juuria, hakea ne joista olemme lähtöisin. Monien vuosien uurastus on tuonut kauniin tuloksen. Viiden jo valmistuneen kirjan lisäksi on olemassa runsaasti vielä julkaisemattomia tutkimuksia. Henkilötutkimuksen rinnalle on tullut muitakin alueita mm talokoh-
taisten isäntäluetteloiden laatiminen. Tästä hyvänä esimerkkinä Anneli ja Pentti Lehtosen Hahmajärven seudun talotutkimus.

Järvenpään sukukokouksessa julistettiin kirjoituskilpailu: Tuiskun Tarinat. Asiasta innostuttiin, mutta tulokset jäivät laihoiksi. Vain pari palautetta. Oliko aikaa liian vähän? Menneisyydenkartoittamisen rinnalla meidän tulee muistaa myös nykyisyyttä ja sitä mitä meistä jää jäljelle. Nyt on oikea aika jututtaa suvun senioreita. Apuvälineetkin kun kokoajan paranevat. Jatkossa teemmekin kuvien lisäksi myös äänellä varustettuja sukukirjoja - vaikkapa cd-levylle.

TEHDÄÄN "OIKEA" TUISKU

Tämä on seitsemäs TUISKU. Eli kerran vuodessa ilmestyvänä se täyttää seitsemän vuotta.

Lehti on koko ajan ollut samojen tekijöiden tuottama. Nyt on aika kehittää lehteä. Tarvitaan uusia tekijöitä: kirjoittajia, piirtäjiä tai muuten vaan idearikkaita ja aktiivisia ihmisiä. Ilmoitusmyyntiä on kehitettävä, jotta saadaan useampi ja näyttävämpi numero vuodessa aikaan. Tehdään TUISKUsta ihan "oikea" lehti, sellainen, jonka jokainen haluaa säilyttää arkistossaan vuosikymmeniä. Suvun jäsenten hallussa on useampiakin kirjapainoja, ehkä apua saataisiin...

Muistetaan, että sukuseura on meidän kaikkien yhteinen yrittäjä.

Marja Aaltonen-Eloranta

**TUISKUn liitteena on jäsenmaksu 94, eräpäivä 15.7.94
Jäsenmaksusi maksamalla varmistat TUISKU-lehden tulon.**

**Hallitus päätti tehdä tämän vuoden aikana vielä toisenkin
TUISKUn. Arvioitu ilmestymisaika on joulukuussa.**

**OTA YHTEYTTÄ JOS OLET KIINNOSTUNUT LEHDENTEOSTA!
(90) 411 563/Marja Aaltonen-Eloranta**

LUHTIKYLÄN ISÄNTÄLUETTELOT

Allekirjoittanut on laatinut ja julkaissut perheittäiset luettelot kahdesta talosta, Ori-mattilan Viljaniemen Seppälästä ja Pakaan Perttolasta selvittäen talon isäntäparin kaikki tunnetut lapset ja näiden aviopuolisot. Kaikista henkilöistä on merkintä syntymä-, kuolin- ja vihkimäajoista.

Julkaisemisen jälkeen on ilmestynyt Suomen Sukututkimusseuran VUOSIKIRJA no 43, jossa on esitetty ohjeet talonhaltijaluetteloista. Jalmari Finne, joka on toimittanut lukuisia tutkimuksia sukukunnia-kirjoja varten, nimitti niitä isäntäluetteloiksi.

Kun ohjeet on tulleet, voitaneen niiden mukaan laatia sukututkijoita heidän tutkimuksissaan auttavia perheittäisesti täydennettyjä talonhaltijaluetteloita.

Olen lupautunut laittaa sellaisia Ori-mattilan Luhtikylän taloista. Tätä tutkimusta varten olen saanut aikaisempien, Jalmari Finnen toimesta laadittujen isäntäluetteloiden valokopioita Luhtikylän isänniltä, joille täten lausun kiitokseni. Kyseiset talot ovat Tuiskula, Heikkilä, Ylitalo ja Paavola-Levantin. Täydellisemmät talonhaltijaluettelot käsittävät kantataloista varsinaisten päti-lojen lisäksi niiden

halotut osat, puolikkaat, kolmannekset jne. Kruununuudistustiloja, joita ei lueta kanta tiloihin, on myös otettu mukaan talonhaltijaluetteloihin.

Sen sijaan niissä ei ole käsitelty muonatorppia, syytinkitorppia eikä mäkitupia. Yleensä on jätetty pois vain pelkän tonttimaan käsittävät asuntotilat, mökit, huvilat, omakotitalot, kaupunkitalot ja palstat.

Sukututkimusseuran vuosikirjan ohjeiden mukaan koetan parhaani mukaan laatia koko Luhtikylän talonhaltijat alkaen vuodesta 1539 aina näihin päiviin asti, mikäli tiedot ovat saatavissa. Kun kylässä on ollut etupäässä sukumme jäseniä, katson tämän työn tekemisen mielekkääksi. Sitä mukaan, kun saan sen valmiiksi, se voidaan vähitellen taulu taululta julkaista Lahden sukututkimusseuran lehdes-sä "Sukuset", mikäli tilaa riittää. Sarja on jo aloitettu.

Tässä yhteydessä mainittakoon, että Anneli ja Pentti Lehtonen ovat tutkineet ja erillis-julkaisuna tuottaneet Hollolassa sijaitsevan Hahmajärven seudusta kirjan, joka sisältää samaa tietoa, mitä nyt Luhtikylästä aletaan tehdä. Siinä on laajalti muutakin tietoa taloista.

ELORETKI 7.8.1994 UUSMAALAISTA KULTTUURIMAISEMAA

Uudellamaalla on runsaasti suosittuja historiallisia kohteita, museoita, kartanoita, taiteilijakoteja ym muistomerkkejä. Vähemmälle huomiolle on jäänyt itse kulttuurimaisema, vanhat kylätiet ja -miljööt, pellot ja metsät, jokireitit.

Tuiskujen Eloretki 7.8.94 tehdään Keski-Uudenmaan kyläraitteja pitkin. Lähdemme matkaan kahdella bussilla toinen lähtee Helsingistä toinen Lahdesta.

BUSSI 1

klo 9.00 Lähtö Helsingin Rautatieasemalta

- Tutustutaan mm Helsingin pitäjän 500-vuotisjuhliaan viettävään kirkkoon.

- Iki vanhalla härkätiellä, Tuusulan Rantatie, on paljon historiaa: kraatari Stenwallin mökki, jossa Aleksis Kivi vietti viimeiset elin päivänsä, Erkkola, orimattilalaisen runoilija J.H Erkon talo, Syväranta, Halosenniemi, Ainola.

- Matka jatkuu Kellokoskelle, ruukin alue on pääosin 1800-luvulta, Ruukinkirkko valmistui 1800. Seuraavana on Ohkolan vanha kyläraitti. Ohkolasta Hirvihaaraan

11.30 LOUNAS Mäntsälässä Ravintola Neliapilassa

13.00 Tutustuminen Alikartano-Frugårdiin

Wrede ja Nordenskiöld-sukujen kartano. Päärakenus vuodelta 1805, pihasommitelmat 1700-luvulta.

14.00 Matka jatkuu

Luonnonkauniin Mustijoen maisemissa ajetaan kohti Sipoon Pyhän Siegrifidin kirkkoa. Kirkko on 1400-luvulta ja on eräs parhaiten alkuperäisessä muodossaan säilyneitä kirkkojamme. Jokivarsi kuuluu viime vuonna valittujen Suomen kymmenen kauneimman nähtävyyden joukkoon.

Paluu Helsinkiin klo 17 mennessä.

Molempiin busseihin mahtuu n 40 retkeläistä. Paikat jaetaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Hinta on n 100 mk/aikuiset, lapset alle 12 v n 50 mk ja alle 3-vuotiaat ilmaiseksi.

Ilmoittaudu 20.7.94 mennessä:

Bussi 1 Marja Aaltonen-Eloranta puh. 90-411 563

Bussi 2 Maija Pekkala puh. 918-765 1388.

BUSSI 2

klo 9.00 Lähtö Lahden Historiallisen Museon vierestä (Linja-autoasema)

- Ajetaan Herralan kautta Luhtikylään, sukumme kantasijoille. Nähtävänä useita sukuun kuuluvia taloja sekä Selma Anttilan muistomerkki.

- Matka jatkuu Orimattilan hautausmaalle. Viedään kukat Elo Tuisku-Heikkilän haudalle. Orimattilasta Karkkulan, Mallusjoen, Savijoen, Pukkilan ja Sääksjärven kautta Mäntsälään.

11.30 LOUNAS Mäntsälässä Ravintola Neliapilassa

13.00 Matka jatkuu

Hirvihaaran kautta Ohkolan kylään. Reitti ajetaan päinvastoin kuin bussi 1. Rantatien jälkeen ajetaan Sipoon vanhalle kirkkolle.

Luonnonkauniin Mustijoen maisemissa palataan Lahteen.

HUOM!

BUSSEISSA ON OPPAAT, JOTKA SELOSTAVAT REITTIÄ.

BEATAT KOKOON

Sukuseuran helsinki-läisten naisjäsenten keskuudessa on virinnyt ajatus perustaa paikalliskerho. Toiminta on vapaamuotoista eikä sitä rajata minkään varsinaisen teeman ympärille, ainoa yhdistävä tekijä on samaan sukuun kuuluminen, halu olla yhdessä sekä vaihtaa mielipiteitä. Nimikin kerholle löytyi - BEATAT.

Kerhoja voidaan perustaa Helsingin lisäksi muuallekin, kunhan vetäjät löytyvät. Jokainen kerho suunnittelee itse toimintansa. Mahdollisuuksia on monia.

Jos olet kiinnostunut Helsingin BEATA-KERHOSTA ota yhteyttä Hilka Linnaan puh. (90) 789 970.

HUOM!

Puuhakkaat miehet voivat suunnitella oman kerhonsa, vaikkapa nimellä HENRIKIT tai KRUUNUNVOUDIT.

HIIHTOMUISTOJA 40-VUODEN TAKAA

Sotainvalidihiihtäjien ensimmäinen kansainvälinen kilpailu pidettiin v. 1953 Baijerin Alpeilla Oberjochin kylässä, silloisessa Länsi-Saksassa. Kuusi suomalaista amputoitua sotainvalidia sai kunnian aloittaa kanssakäymisen lähinnä saksalaisten ja itävaltalaisien kanssa sittemmin myös jatkuvasti huipulla pysyneen hiihtourheilun alalla.

Vuonna 1949 Riihimäellä alkaneista sotainvalidien hiihtomestaruuskilpailuista oli seurauksena, että niitä alettiin pitää vuosittain eri paikkakunnilla. Olimme Lahden osastossa pitäneet omia kilpailuja. Olimmehan me amputoidut oppineet uudelleen hiihtämään ja oli kova halu näyttää (lähinnä kai itselle) että vielä pärjään vammattomienkin seurassa ja ainakin samanlaisen vamman omaavan kanssa. Kun sitten tuli tieto, että Riihimäellä on mestaruuskilpailut, olin minäkin uhoa täynnä kun uskoin keulille pääseväni. Pettymykseni oli suuri, kun sijoituin vasta seitsemänneksi. Vuotta myöhemmin Kuopiossa olin jo kolmas. Kun sitten vuoden 1953 kisoissa pääsin toiseksi, oli MM-matka selvä. Aikaa MM-kisoihin oli muutamia viikkoja, aloitin kovan lisäharjoittelun.

Joukkueemme muodostui seuraavista veljistä: käsiamputoidut Aarre Pirhonen ja Veikko Kotiranta, reisiamputoidut Veikko Laiho ja Lauri Leppämäki sekä sääriamputoidut Pekka Tiilikainen ja Erkki Kukkanen. Joukkueen johtajana ja huoltajana toimi Harri Eljanko, sen aikainen urheilureportteri.

Matka kisoihin tapahtui ensin laivalla Tukholmaan ja edelleen junalla Ruotsin, Tanskan ja Saksan halki. Matkan aikana tapahtui pieniä kommelluksia. Laiva oli muistaakseni Bore I, sen aikainen höyrylaiva, joita sopisi nykyisiin suurimpiin varmaankin kymmeniä. Sää oli suotuista, eikä meistä kukaan ollut merikipeä.

Muutama tunti laivan lähdöstä olimme koko joukko ruokasalissa kahvittelemassa, kun ystävämme Lauri huudahti yht'äkkiä: "Lompakko on kadonnut!" Sitä sitten miehissä etsittiin, eikä löydetty. Miehen ainat rahat koko reissua varten. Eihän meillä kellenä ollut paljon rahaa, mutta porukalla ostimme myös Laurille; ei veljeä jätetä! Kun saavuimme Tukholmaan ja panimme päällystakkeja yllemme, huudahti Lauri: "Teällähän se onkii!" ja taputti usterin povitaskua. Lompakkohan se sieltä nousi Laurin kätehen.

Useimmille meistä ulkomaanmatka oli ensimmäinen, lukuunottamatta sotareissua. Ruotsissa jo riitti ihmettelemistä. Saksan rajan ylitettyä maisemat ja myös ihmiset muuttuivat. Oli raunioituneita kaupunkeja ja ihmiset apaattisia, laihoja, huonosti ja köyhästi pukeutuneita. Kieli oli outoa. Olin sitä sotareissulla Sallan suun-

nalla kuullut jonkin verran, mutta en ymmärtänyt. Matka Saksan halki kesti siihen aikaan kauan, junat pysähtelivät melkein jokaisella asemalla. Yritimme tappaa aikaa kerttipelillä ja keskustelemalla. Jokaisen elämäntarina tuli varmaan useaan kertaan selvitettyä.

Kun vihdoinkin pääsimme Hindelangin kaupunkiin Alppien juurelle, alkoi matkan jännittävän osa Kleinbussilla ylös Oberjochin alppikylään. Serpentiinitie oli meille niin outo kokemus, että olimme tosi helpottuneita päästessämme "kuolemankidasta" ylös kylään, jossa oli tasaisempaa maata. Minunkin sydämeni otti muutamia harhalyöntejä kun katsoin alas rotkoon, jonka pohjalta olimme äsken lähteneet.

Oberjochin kylä oli pieni, muutaman talon ja parin vuoristohotellin käsittävä alue, jossa oli vähän rinnepeltoa ja niittyä. Ihmettelinkin missä hiihdettäisiin, kun lunta ei näkynyt muualla kuin vuorten rinteillä. Huokasimme joukolla helpotuksesta kun saimme tietää, että kilpalatu kulkee kylästä vähän ylempänä olevalla suolla. Samalla olimme kuitenkin pettyneitä, sillä olimme odottaneet mäkisempää maastoa.

Lunta ei paljoa ollut, vain kilpaladun kohdalla parin, kolmen metrin leveydeltä, niissä kohdin vieläkin vähemmän, mihin aurinko pääsi paistamaan. Saksalaisilla oli jo siihen aikaan ainetta, jolla sai lumen kylmäksi. Sitä he sitten kylvivät kilpailupäivän aamuna ladulle. Se pelasti ladun. Kilpailussa ei muilla kansallisuuksilla ollut sijaa kuin pronssimitaleille. Otimme kulta- ja hopeamitalit kaikissa sarjoissa mihin osallistuimme ylivoimaisella aikaerolla. Kahdesta Veikosta ja yhdestä Erkistä tehtiin maailmanmestareita. Aarre, Lauri ja Pekka tyytyivät sillä kertaa "varamestarin" titteliin.

Tiettävästi olimme ensimmäiset vammaishiihdon maailmanmestarit murtomaahiihdossa. Eihän vammautuneita ihmisiä ennen toista maailmansotaa paljon tunnustettu eikä hyväksytty, saati urheiluttettu. Me sotainvalidit olimme olleet maatamme puolustamassa ja siellä menettäneet jäsenemme tai terveytemme. Koko Suomen kansa tunsii asian omakseen, emmekä me sotainvalidit kuten eivät muutkaan vammaiset olleet enää outoja lintutuja, joita tuijotettiin, kuten ennen sotaa oli tapana. Tästä syystä vammaisurheilulla ei ollut aikaisemmin suurempia kilpailuja, MM-kisoista puhumattakaan. Mutta nyt täällä Oberjochissa kilpailtiin jo kansainvälisellä tasolla.

Kun sitten seuraavana kilpailupäivänä piti hiihtää viestiä, muutettiin se joukkuehiihdoksi auringon porottaessa lämpimästi. Latu olisi myöhemmin sulanut. Myös joukkuehiihdon voitimme ylivoimaisesti. Koko Oberjochin kylän väki, hiihtäjien omaisia

Sotainvalidien MM-joukkue voittoisan hiihdon jälkeen Oberjochissa v. 1953. Vas. Pekka Tiilikainen, Aarre Pirhonen, Veikko Kotiranta, Erkki Kukkanen, Veikko Laiho, Lauri Leppämäki ja Harri Eljanko.

Kiitokset Erkki Kukkaselle kiinnostavasta muistelmasta. Toimitus on sitä hieman lyhentänyt.

Erkki Kukkanen

ja tuttavien ympäristökylästä sekä Itävallan puolelta oli seuraamassa palkintojenjakohuulaa alueen suurimman hotellin tiloissa. Baijerin työministeri jakoi palkinnot. Sain ensimmäisen mestaruuspalkinnon, mikä kotimaassa oli jäänyt saamatta. Juhlassa esiintyi joku kuuluisa oopperalaulakin. Nuoret pojat ja tytöt esittivät ihastuttavia tyrolilais-tansseja. Juhlassa solmittiin ystävyysuhteita saksalaisten ja itävaltalaisien hiihtäjien kanssa, joita sitten tapasimme myöhemmin kotimaan kilpailuissa.

Meille jäi pari vapaapäivää, jolloin oli aikaa katsella vähän ympärilleen. Kiipesimme oppaan kanssa ylös vuorenharjanteelle ja olimme Itävallan ja Saksan rajalla. Alas tullessa, noin puolivälissä, minne olimme jätäneet suksemme, läksimme hurjaan liukuun, tehden telemark-käännöksiä, joita pystyy myös murtomaasuksilla tekemään ja samalla hidastamaan vauhtia. Näin tulimme alas laakson pohjalle, jossa lumi oli sulanut pehmeäksi ja loppui sitten aivan kokonaan. Siihen sitten punaiseen saviveliin nenällemme. "Alkuasukkailla" oli hauskaa kun he katselilivat ryvettyneitä asujamme, mutta kun nioittivat silti laskuamme moissilla pikkusuksilla.

Hotellimme luona oleva vuoristoniitty oli kaunista katseltavaa. Lumi oli sulanut parin päivän aikana ja krookukset olivat alkaneet heti kukkia. Niitty oli yhtenä kukkamerenä. En tiennyt silloin niiden nimiä, ei niitä meillä läpään ollut koskaan näkynytkään, mutta ihailia osasin. Harri Eljanko, kaiken nähnyt ja kokenut, tiesi niiden nimen ja kasvutavan. Keräsin niitä muutamia kotitiluksiksi.

Kotimatalla ei niin ihmeitä tapahtunutkaan, lukuunottamatta jälleen sitä serpentiinitietä, joka alaspäin mennessä tuntui kahta kauheammalta kuin noustessa Juna Hindelangin asemalla vaikutti tosi turvalliselta paikalta. Matkalla pohjoiseen keskustelimme tulevaisuudesta ja tulevasta ulkomaan hiihtomatkoista. Päätimme joukolla, ettemme taistelee uusista ulkomaille suuntautuista kilpailumatkoista muutamiin vuosiin, vaan suosittelimme, että toisetkin veljet pääsevät vuorostaan kilpailemaan. Olimmehan kaikki melkein yhtä hyviä hiihtäjiä, vain muutamien kymmenien sekuntien erolla. Näin tapahtuikin vuosikymmenien ajan. Kotimaan mestaruuskilpailuihin sensijaan lähdimme aina taistelumielellä, usein hyvinkin tuloksin. Aina ei työesteiden takia päässyt tosin kunnolla harjoittelemaan.

Hiihtämisestä voisin sanoa seuraavaa: se on mitä parhain talviurheilumuoto. Siitä nauttii aina eniten keväisin, maaliskuun karkeilla keleillä, jolloin kuntokin on talvisen aherruksen jälkeen huipussaan.

LISÄYKSIÄ JA KORJAUKSIA SUKUKIRJOIHIN

Sukukirjoja ei valittavasti tekohetkellä saada kaikilta osin kokoon eikä aina ihan oikeinkaan. Tutkija käsittelee suuren määrän numerotietoa ja ne saattavat tulla epämääräisessä muodossa ja jopa välikäsien kautta. Eikä painovirhepaholainkaan ole vieras.

Sukupiirissä tapahtuu myös kokoajan muutoksia: avioliittoja, syntymiä, poismenoja ym. Emme näitä kaikkia voi kerätä, mutta olemme valmiit oikaisemaan olevat virheet ja tekemään lisäyksiä kohtuuden rajoissa.

Tähän tarvitsemme yhteistyötä. Ole siis kiltti ja ilmoita mielummin kirjallisesti haluamasi muutokset sukukirjoihin.

Tiedot voit lähettää joko suoraan kirjan tekijälle tai sukuseuran sihteerille Maija Pekkalalle, osoite 16600 Järvelä.

Sukulehti kurssi

Paikka: Kanneljärven opisto, Lohjan kunta

Aika: la-su 3.-4. 9. 1994

Tavoitteet:

- tutustutaan lehden perustamiseen
- tutustutaan tietokoneen mahdollisuuksiin lehden juttujen kirjoittamisessa
- harjoitellaan erilaisia juttutyyppejä käytännössä
- toimitetaan monisteasuisen kurssilehti

Hinta:

- täysihoito 315 mk, joka sisältää kaksi lounasta, päivällisen, kaksi päiväkahvia, aamupalan ja majoituksen)
- osanottomaksu 100 mk; koskee vain SSK:n ulkopuolisia sukuseuroja

Kouluttajat: toimittaja Marja Aaltonen-Eloranta, toimittaja Pekka Jäntti ja toim.siht. Heikki Manninen.

Ilmoittautumiset 15. 8. 94 mennessä SSK:n toimistoon, puh. (90) 694 9320 tai 694 1127.

